Lump och trasa är mänskans liv,
gott ska gullebarn sova!
Döden slipat sin största kniv,
biter bra, vill jag lova.
Döden klätt sej i dräkt så fin,
far i gyllene skyar,
åker i bländande flygmaskin
högt över städer och byar.

Lump och trasa och dröm som brast,
brått ska bubblorna brista!
Du som trodde så djupt och fast:
mycket har du att mista!
Tornen ramla och blixten slår.
— Var är de breda orden?
Allt till grus och till aska går.
Döden far över jorden.

Döden åker i dön och vin.
— Varför ska gullebarn skjulas?
Döden flyger i flygmaskin,
en sån som du fick i julas.
Intet mer får du önska, du,
aldrig mer ska jag lova.
Döden far över jorden nu.
Skönt ska gullebarn sova.

Nils Ferlin

Poste Restante ★

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 1-2 1989

Manuskript till "Träden därute" publicerad i *Tio stycken splitternya visor tryckta i år* (1941) och i *Från mitt ekorrhjul* (1957). Manuskriptet finns i Ferlinarkivet vid Göteborgs Universitetsbibliotek och härstammar från Josef Brine's samlingar. Sannolikt skrevs den vid mitten av 30-talet.

Månen är stor,
guldröd och stor.
Fönstren de glimra
som pärlemor.
Slumra så fött,
mamma är trött;
vinka och tumpa
bekymmra hon måste
slumra, du lilla,
stilla din gråt.
Träden därute
har vagnviskat,

Omslagsbilden:
Oktober 1939, en av Nils Ferlins aktuella verskrönikor i tidningen Idun under första krigsåren med teckning av Per Beckman.

Kära medlemmar!

Höst — igen, en påminnelse om den förgänglighet som Nils Ferlin så ofta återkom till i sina dikter. Men hösten är också en tid av mognad och skörd, en tid att läsa i och mötas i. Nu finns många stunder för sällskap, exempelvis det som samlas kring den diktare som vi alla beundrar. Nej, vi behöver inte vara ensamma kring denne diktare som ofta kunde känna sig övergiven och dyster. Vårt sällskap är stort, ett av de största bland de svenska författarsällskapen. I just dessa dagar får vi ju också en möjlighet att överblicka den saken i samband med att Britt Dahlström blivit klar med en bok, *Svenska litterära sällskap* (LTs förlag). Sällskapet kring Ferlin är stort och är tillkommet tidigt dessutom. Ett par av hans diktarvänner som Gunnar Ekelöf och Vilhelm Moberg har först under det gångna året fått sina kretsar.

Sättet att arbeta skiljer sig också åt på olika håll. Den aktuelle diktarens egen inriktning måste betyda en del, men det gör naturligtvis också de traditioner som utbildas. Låt oss slå vakt om dem som finns i vårt sällskap, men inte till den grad att vi inte kan diskutera förändringar och nya initiativ. Inte minst vore det, som jag ser det, önskvärt att vi kunde nå ut också till en yngre generation. Ferlin hör till de få som kan intressera också de unga — det stora intresset kring Rolf Wikströms skiva är ett gott tecken på det. Därmed är också den ene av årets två pristagare avslöjad. Den andre är, som också framgår av en separat presentation, Ralf Parland. Det är värdiga pristagare, som också representerar en spännande kombination av gammalt och nytt. Vi ser fram emot en prisutdelning om några veckor.

Tro nu inte att en ordförande bara själv vill föra talan. Särskilt gärna låter jag Nils Ferlin få yttra sig. Låt ordet för dagen vara detta:

TRÄDEN DÄRUTE

Månen är stor,
guldögd och stor,
fönstrena glimrar
som pärlemor.
Slumra, du lilla,
stilla din gråt;
trädena mumlar
en vaggviselåt.

Mamma är trött,
sånglös och trött;
många och onda
bekymmer hon mött.
Slumra, du lilla,
stilla din gråt.
Träden därute
har vaggviselåt.

Förresten har jag använt ganska många ord för att förklara Nils Ferlins lyrik. Jag har just lagt nästan sista handen vid min avhandling om hans diktning. Den dyker upp i bokhandeln till våren. Nu ska det bli en glädje att delvis få sysslа med annat, däribland sällskapets affärer.

Hälsningar

Jenny Westerst

PS: Glöm inte att betala avgiften, snälla ni. Postgirolapp medföljer.

Ralf Parland

Ralf Parland föddes i Viborg 1914 som den yngste i en litterärt högt begåvad brödratrio. När han som tjugoåring debuterade med novellsamlingen "Dusch" hade den finlandssvenska modernismen med traditionen från Edith Södergran segrat i hemlandet och fått återverkningar också i den rikssvenska poesien. Han hade då kontakt med pionjärerna Elmer Diktonius och Gunnar Björling och kom under 30-talet att bli ett slags lärjunge till dem, liksom i viss mån till den brådmogne och tidigt bortgångne brodern Henry Parland (1908-30). Efter ytterligare en volym noveller gav han 1938 ut sin första diktsamling, "Avstånd". Redan titeln förebådade vad som alltmer skulle komma att prägla hans följande, mogna produktion. Bengt Holmqvist har träffsäkert formulerat det: "vad Parland upplever är inte alltings närhet utan alltings kosmiska avstånd." De kosmiska perspektiven i hans senare verk kan te sig lika isande ödsliga som i Harry Martinsons "Aniara".

Nu är Ralf Parland sen fyra decennier bosatt i Sverige och har under hela denna tid tillhört eliten av svenskspråkiga poeter. Prosa och poesi fördelar sig ganska jämnt i hans omfattande produktion. Inslaget av science fiction har med tiden blivit allt större i hans prosa (t ex i novellsamlingarna "Eros och elektronerna" och "En apa for till himmelen") men också i hans lyrik där ett naturvetenskapligt synsätt stundom osökt förenas med en tillsats av österländskt färgad mystik. Trots de mörka stråk av tvivel, saknad och vanmakt som finns i hans poesi vore det säkert felaktigt att beteckna Parland som en pessimistisk poet. Snarare domineras väl hans lyriska diktning av ett slags förutsättningslöshet, ett ständigt sökande efter klarhet, efter sanning. Dikten bör, anser han, "vara spegeln där människan varsnar sanningen om sig själv".

I prosaboken "Hårt ljus" från 1952 förekommer en framtidsstat kallad Santsche-Pi. Den återkom sju år senare i ett av Parlands märkligaste, mest väsentliga verk, diktvolymen "Hymner från Santsche-Pi". Där hittar man två strofer som i hög grad torde äga giltighet också för människans ovissa situation i vår egen rymdålder och som därför kan kännas skrämmande centrala:

Detta är timmen
då begreppen klyver sig
alstrande stor förödelse i vårt liv.
Jag säger er:
ni vet inte om det gångna var eller förestår
ni vet inte om framtiden redan hänt
ni kan inte säga mig vad nuet är.

Hur skall man då tala i denna tid?
När orden slinter och förflyktigas
när begreppen oförhappandes byter gestalt
hur skall man tala i en tretydig tid
dräktig av det som inte är vad det är?

Ralf Parland har oftast arbetat med långa, musikaliskt genomförda dikter och diktsviter. Sådana finner man exempelvis i "Nattens eldar", "Relief", "Eolita" och Zodiaken". Musikens betydelse för hans lyrik är påfallande stor, liksom den tidigare var för mästaren Diktonius. Som ung hyste Parland ett särskilt intresse för Ernest Pingouds verk. I "Avstånd" ingår texter både till denne tonsättares symfoniska svit "Storstadens ansikte" och till den symfoniska dikten "Rymdens sång". Och i musikvolymen "Mot morgondag" med undertiteln "En åhörares betraktelser om musik" skriver han med djupt engagemang om Pingouds tonkonst. Under många år har han medarbetat med såväl musik-som litteraturkritik i tidningar och tidskrifter. Musiken finns mer eller mindre närvarande i alla hans diktsamlingar. Mästerlig är dikten till Bachs sonat för soloviolin i "Oavslutad människa". En annan vägande insats i vårt kulturliv har Ralf Parland också genom sina språkkunskaper hunnit göra som högt kvalificerad översättare av bl a Goethe, Robert Musil och Boris Pasternak.

Gustaf Rune Eriks

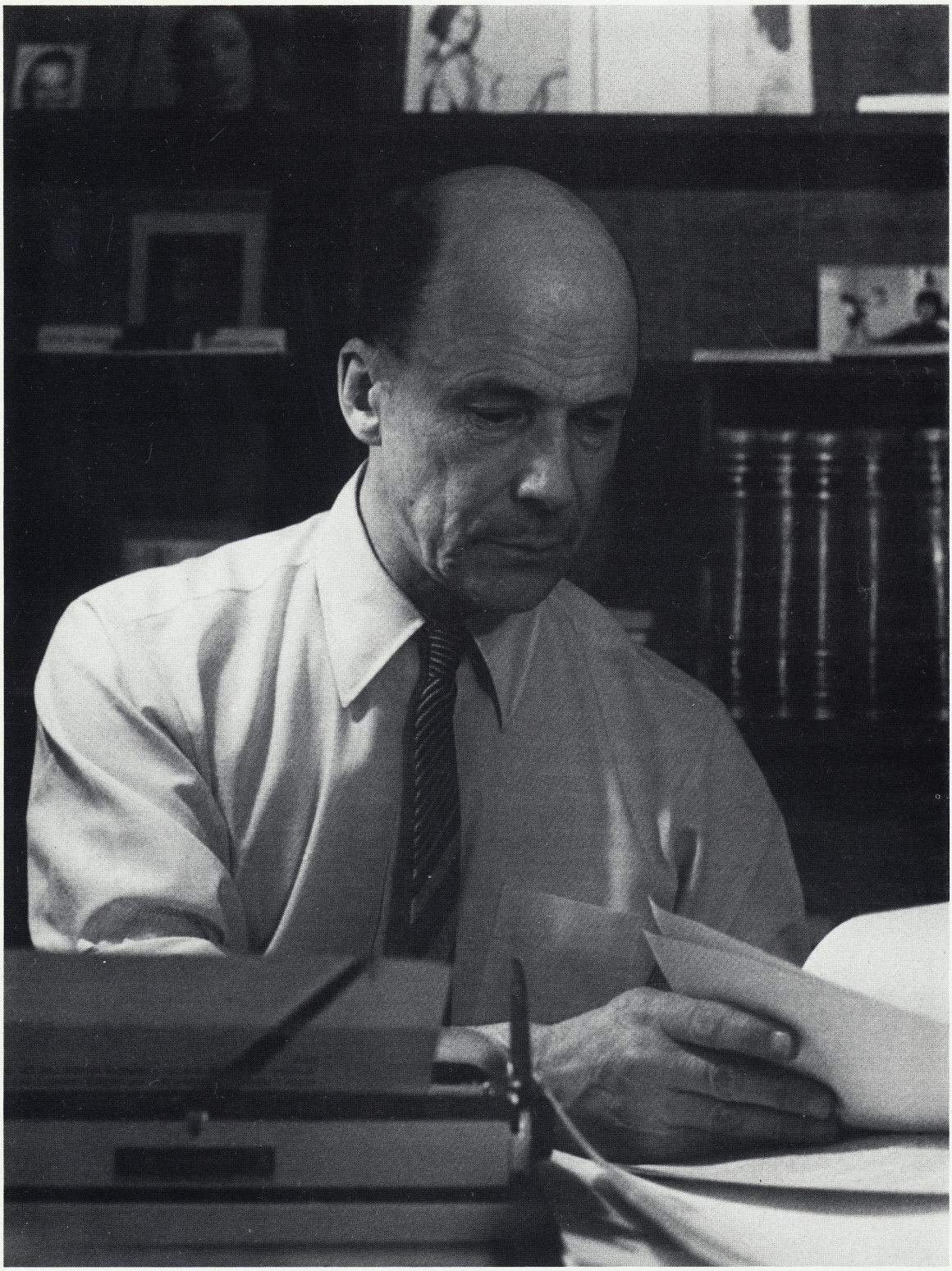

Foto: *Kerstin Björling*

RALF PARLAND

Träden

Djupare än sommarn
dessa träds murgrönelika oberördhet:
pelarraka
lyftande sin öppna hand mot rymden
ristande floddeltats starka mönster
på dess grund.
Kraften rinner inte ut.
Löftet tas inte tillbaka.
Fontäner
i tiden hejdade:
triumfatoriskt
jävande tyngden i vårt liv.

I svala september

I svala september, färgernas månad,
tigande vid varandras sida
blickar vi långt in
i höstens luftklara spegel
dagrarna öppnar sin skimrande glänta
där åter och åter oss själva vi varsnar
vandrande bort
över höstens kyliga vidder
sida vid sida
hän genom regn och vind och sol.

GÖRAN PALM

Träd och människor

Tar man en tur med Paddan får man veta
hur berget med en kyrka högst på toppen,
Masthugget, fick sitt namn. Det var när höjden
var lika full av träd som nu av hus
och huggna stammar vräktes ner mot kajen.
De träd som höll gjorde man master av,
de andra fick bli ved, de skulle aldrig
ha hållit måttet på ett skepp, en bild
av tidig utslagning i Göteborg.
Sen träden tagit slut på kullarna
och även faunans större arter har
förjagats är det bara människor
som vräks mot kajerna, från dömda varv,
från rivna hus, från lasarett i kris,
från härbärgen och fik som stan rökt ut.
Då ser man vilka som har kraft och mod
att klättra upp till samhällsstegens topp
med ryggen rak! De andra får bli ved.

Dikten står i boken
SVERIGE EN VINTERSAGA 2
som kommer omkring 1 november

Rolf Wikström, Trubadurpristagare 1989:
— *Ferlin är tidlös och hans ord är högaktuella idag.*

Första gången jag kom i kontakt med kombinationen Rolf Wikström — Nils Ferlin var via radion. Jag satt och jobbade med ett textmanus vid min skrivmaskin och radion stod på i bakgrunden. Men plötsligt upphörde jag med mitt arbete och bara lyssnade. Orden jag hörde var välbekanta, Nils Ferlins "En valsmelodi". Och visst var det väl Lille Brors melodi? Men så annorlunda ändå. Vad var detta? Och vilken oerhörd intensitet sångaren hade i sin tolkning.

Nu vet jag vad det var jag hörde — Nils Ferlin som blues! Och den som på detta sätt får nya och yngre generationer att hitta vägen till Nils Ferlin är Rolf Wikström.

— Grattis till årets Trubadurpris, Rolf!

— Tack! Jag måste säga att jag är otroligt glad

— och överraskad.

— Överraskad?

— Ja, jag trodde att man inte får tolka Ferlin som jag gör.

— Men det får man. Berätta hur du kom i kontakt med hans dikter.

— Vi hade inte många böcker hemma, men Nils Ferlin hade vi. Och jag minns hur mamma hysssjade ner oss barn, vred upp radion och sa: Lyssna! Det var Lille Bror Söderlundh som sjöng "Får jag lämna några blommor". Och min morbror hade köpt "Från mitt ekorrhjul." Senare kom jag att läsa Erik Asklunds böcker om 30-talsförfattarna. Där citerar han Ferlin, "mitt hjärta är hett som en masugn och kallt som ett fattighus". Den strofen slog mej, det var sånt jag själv skulle vilja skriva och sjunga.

Rolf Wikström är född 1949 i Stockholm, uppväxt på söder. Nu bor han söder om söder, i Enskede närmare bestämt. Fast riktigare är väl att säga han bor i Sverige — få artister har väl som Rolf W haft hela landet som arbetsområde. 1976 bildade han sin grupp Hjärtslag och med den har han turnerat, turnerat och turnerat. I år har han upplöst gruppen som varit inkarnationen av blues i vårt land. Men turnerandet upphör inte, redan i oktober bär det av på en ny sådan, med ny grupp och ett enhetligt material — Nils Ferlin.

— Rolf, vem väckte idén till att göra en hel LP med Ferlin-material?

— Jag sjöng ju in " En valsmelodi" redan 1984, på LP:n Bortom synd och skam. Den blev mycket uppmärksammad och spelades mycket i radio och jag gick till mitt skivbolag, Transmission i Göteborg och sa att nu vill jag göra en hel LP med enbart Nils Ferlin. Stopp, stopp, sa dom. Det finns ingen marknad för det. Men mitt nuvarande bolag, Musiknätet Waxholm, sa att en hel LP? Nja, men en halv kanske. Men då ilsknade jag till och sa att detta material, dessa dikter är så bra, så in i helvete bra, så en hel LP ska det vara! Och så blev det.

— "Mitt hjärta är ditt" heter din LP och titelsången är naturligtvis Torgny Björks "I folkviseton". Vidare sjunger du Tor Bergner, Lille Bror Söderlundh och har själv gjort sju tonsättningar. Och allt har blivit blues.

— För mig finns det så mycket blues hos Ferlin. Många ordvändningar han gjort kan man nästan ordagrant återfinna i äldre amerikansk blues och skulle kunna vara sjungna av en bluesman från Mississippi.

— Du når onekligen en annan publik än den vanliga vispubliken på detta vis.

— Ja, och det behövs. Du vet, mycket inom pop och rock är så oerhört lättviktigt, så motsatsen behövs. Ferlin skrev ju de flesta av sina dikter under den tid Stockholm utvecklades till storstad. Jag tycker hans ord har mycket att säga dagens storstadsungdom, hans dikter är tidlösa och högaktuella idag.

Men nu, Rolf, ska du ut på turné med Nils Johan Einar och jag vill sluta den här intervjun med att önska dig lycka till. Och än en gång — grattis till Trubadurpriset!

Ove Engström

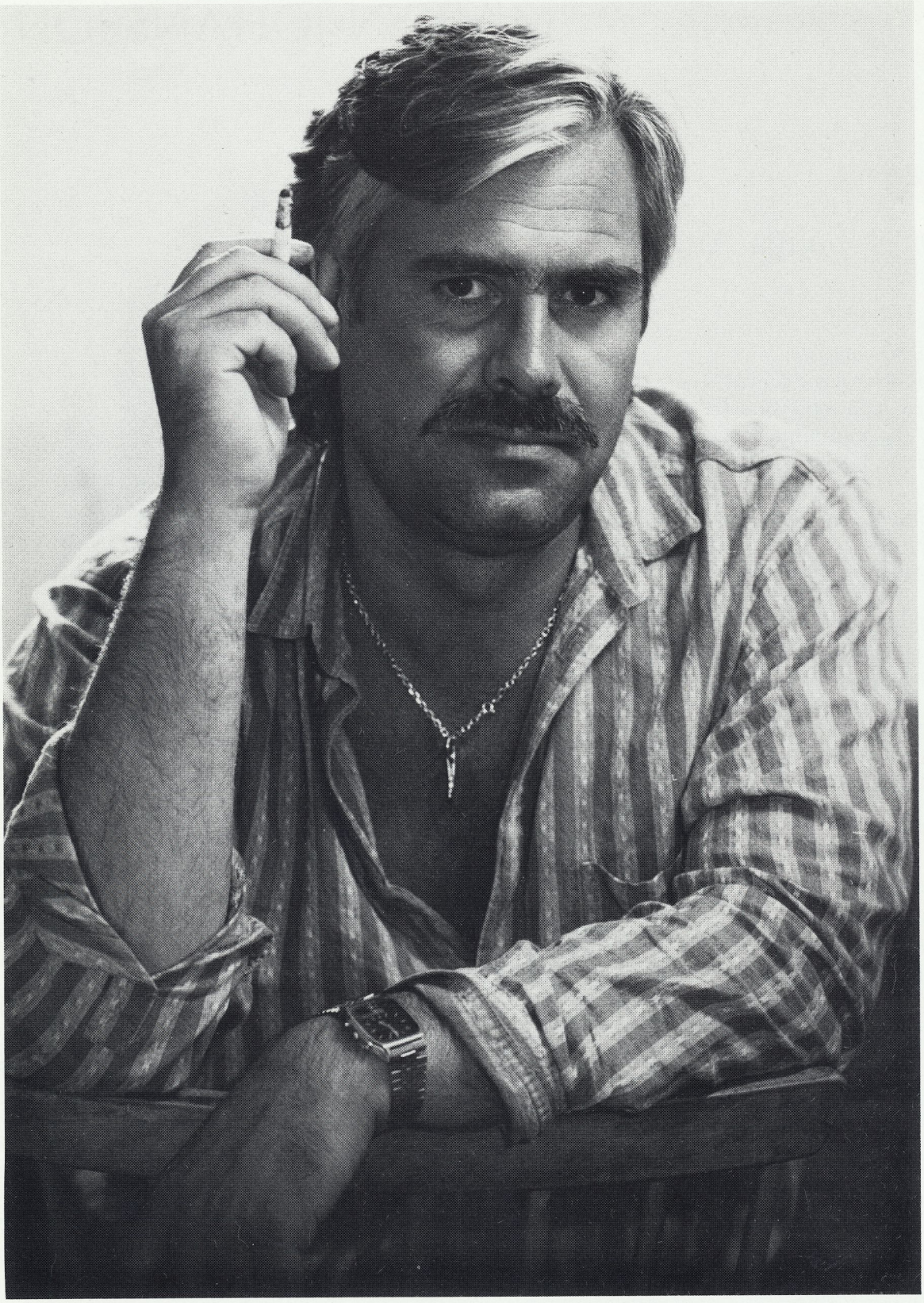

Foto: © *Lasse Wigur.*

MAJKEN JOHANSSON

Saliga Augusti

Till S

Saliga augusti!
Födelsemånad för två som föddes
på dagar intill varandra
"The fundamental loneliness goes
when we are together

Lejon, säger horoskopet, är
"starkt intuitiva och lättirriterade,
går sina egna vägar

ibland till envishet; är
godhjärtade och storsinta och
trivs med goda vänner".

Var jag går, sitter eller står
vill jag dit du dväljes.
Eljest jag förkväljes.

"I can't stop lovin' you, it's useless to say.

They say that time
can heal a broken heart.
But time has stood still
since we fell apart.
I can't stop lovin' you".

Ur Majken Johanssons nya diktsamling
DJUP ROPAR TILL DJUP

Diktsamlingen har inte kommit ut, när POSTE RESTANTE går i tryck.

Après toi

Eftersom "bästa bot
mot hjärtesot
är skratta"

har jag nästan fläkt käften ur led
i snart tjugo år, nu.
Flabbat så kinderna blev till stora bulor,
blossande av livslust.

I stället för att blekna
av den dagligen vaknande smärtan

i tomrummet

efter dej.

BENGT-EMIL JOHNSON

Jag skriver nu, till mig,
själv,
och så till dig, som just läser;
jag skriver till oss nu
från ett inte särskilt avlägset
land, och jag skriver att alla land
är litet avlägsna, och att vi
är mitten var
i sitt land,
i djup likhet med varandra,
varandra således också alldeles avlägsna, visst?

Att resa är att göra sig
en smula osäker om sin återkomst,
så är det ju, och därmed
om all slags återkomst;

det är att uppsöka några grå zoner
mellan vila och jakt;
mellan tanke
och det där andra.

Morgonens oduglighetsförklaring bakom ryggen,
och envigen mellan djup oenighet
och djup enighet, den där eviga, envisa envigen.

Ett utdrag av en längre dikt ur den nyutkomna diktsamlingen BLAND ORRAR OCH KOR

Nils Ferlin utställd

90-årsminnet av Nils Ferlins födelse uppmärksammas också med en utställning som baseras på material från Göteborgs universitetsbibliotek. Anders Larsson på handskriftsavdelningen där presenterar här denna sammanställning som nu vandrar vidare över landet. Efter Göteborg har Skåne haft besök och härnäst är det Västergötland som står i tur.

Nils Ferlin-arkivet i Göteborgs universitetsbibliotek har genom åren mottagit flera betydande accessioner. Detta har kunnat ske genom tillmötesgående, dels av Nils Ferlins släktingar, dels av vänner till Nils Ferlin och hans diktning. Efter Henny Ferlins död 1979 överlämnades den resterande litterära kvarlåtenskapen bestående av en stor mängd manuskript, utkast och brev till Henny och Nils Ferlin samt en betydande klippsamling rörande Nils Ferlin och hans författarskap.

Under åren 1984—1985 har alla dessa tillskott ordnats och förtecknats under namnet "Skalden Nils Ferlins papper". Då det material som förvärvades efter Henny Ferlins död innehåller mycket intressant material som inte tidigare har visats, uppstod under 1988 tanken att i samband med 90-årsminnet av Nils Ferlins födelse, i december samma år visa valda delar av Ferlinsamlingarna i form av en bok-, brev- och manuskriptutställning i universitetsbiblioteket.

Utställningen öppnades måndagen 12/12 1988, och avsåg att belysa olika skeden av Nils Ferlins liv genom material hämtat ur arkivet.

Efter en inledande biografisk monter ägnades den följande åt Nils Ferlins tid som skådespelare, med bl. a. diverse program från olika teateruppsättningar i vilka Ferlin medverkat, samt brev från skådespelarvänner.

Prov på Nils Ferlins kupletter och schlagertexter visades t.ex. en komplett svit av Nils Ferlins s.k. "Förhistoriska produktion", d.v.s. de små vis- och kupletthäften som utgavs i samband med olika lokalrevyer i Filipstad där Nils Ferlin medverkade under 1920-talet, samt även schlagerhäften, radio- och grammofonskivor m.m. Ferlin samarbetade under den här tiden med bl.a Jules Sylvain.

Vidare kunde man betrakta Nils Ferlins debut som lyriker 1930 med diktsamlingen "En döddansares visor" tillsammans med ett antal manuskript till dikter ingående i samlingen, Lille Bror Söderlundhs noter till "En valsmelodi" m.m.

Ferlins följande fem diktsamlingar illustrerades med liknande material i de följande montrarna. Till de senare diktsamlingarna i Nils Ferlins produktion finns betydligt fler manuskript bevarade och i dessa kan man se hur han arbetade fram sina dikter genom otaliga ändringar och strykningar.

En något mindre känd sida av Nils Ferlins författarskap, nämligen radiospelen, illustrerades. Redan på 1930-talet debuterade Ferlin i Radioteatern med vistexter till skådespelet "Spelkosackerna" av C J Björklund och Willy Walfridson. Musiken gjordes av Josef Briné. Ferlin och Briné fortsatte samarbetet och andra radiospel av dem var t.ex. "Marknad", "Auktion" och "Staden".

Ferlins samling i Göteborgs universitetsbibliotek innehåller ca 3 hyllmeter brev till Nils Ferlin. I utställningen ingick brev från bl.a. Elmer Diktonius, Gunnar Ekelöf, Moa Martinson och Lille Bror Söderlundh. Nils Ferlins stora popularitet som diktare avspeglas väl i brevsamlingen som också innehåller många beundrarbrev.

Nils Ferlin var även engagerad i olika tidskriftsprojekt vilket illustreras med olika nummer av tidningarna "Oxhälja" och "Julhälja" samt engångsföreteelsen "U P A. Tidskrift för en krona" från 1939. Redaktören för tidningen "Idun", Eva Hökerberg lyckades, trots Ferlins motvilja att skriva på beställning, att få honom att medverka med regelbundna krönikor i tidningen. Av den framlagda korrespondensen med redaktionen för "Idun" framgår att Ferlin ofta var ute i absolut sista minuten med bidragen, vilket även avslöjas genom att text och illustration inte alltid stämmer överens.

Utställningen innefattade också ett antal biografier och vänböcker samt några grammofoninspelningar där Nils Ferlin läser egna dikter.

Anders Larsson

Utställningen visas i huvudbiblioteket Lilla Edet 25/9—14/10.

Nils Ferlin om morgonen på Koön, 1937.

Foto: Gunnar Hjorthén, Göteborg.

EVA-LISA LENNARTSSON

Några tankar om Nils Ferlins diktning

I Nils Ferlins lyrikböcker står endast ett fåtal kärleksdikter riktade till ett DU.

Men kärlekskänslan — medmänsklighetskänslan — upplever jag som grundton i alla Nils Ferlins dikter. De musikaliska och rytmiska stråk som genomströmmar hans strängt uppbyggda poesi bär fram innehåll och mening, där intet ogräs förekommer.

I likhet med Karl-Gerhard hade även Nils Ferlin varit revymakare, en lika disciplinerad skola i koncentrerat uttryck som cirkusartistens lindans i manegen.

Den omutlighet och moral jag finner i dikterna vittnar om vidsynthet — i motsats till den enögt bigotta moralen.

Nils Ferlin står på de svagas, de utslängdas sida. Hans gyckel gäller hyckleri, småsinne och missbruk av makt.

Humor, ärlighet och medvetenhet om livets villkor är kännemärken i hans diktning. — Jag kallar det hållning.

"Vanitas vanitatum:
Ett liv, ett kors, ett datum."

Ur En gammal cylinderhatt 1962

INGRID ARVIDSSON

Brevet

Som ett brev
i lakanens vita kuvert
på väg genom mörkret
med nattexpressen.

Ännu vilande
i den trygga jordiska
postsäcken.

Därute
susar markens träd
och lyser människors hus.
Att ännu färdas. Ännu vara med
ombord.

Som ett brev
bland tusen andra
på väg under stjärnorna
i den framrusande
postkupén.

Nyskriven dikt för Poste Restante september 1989

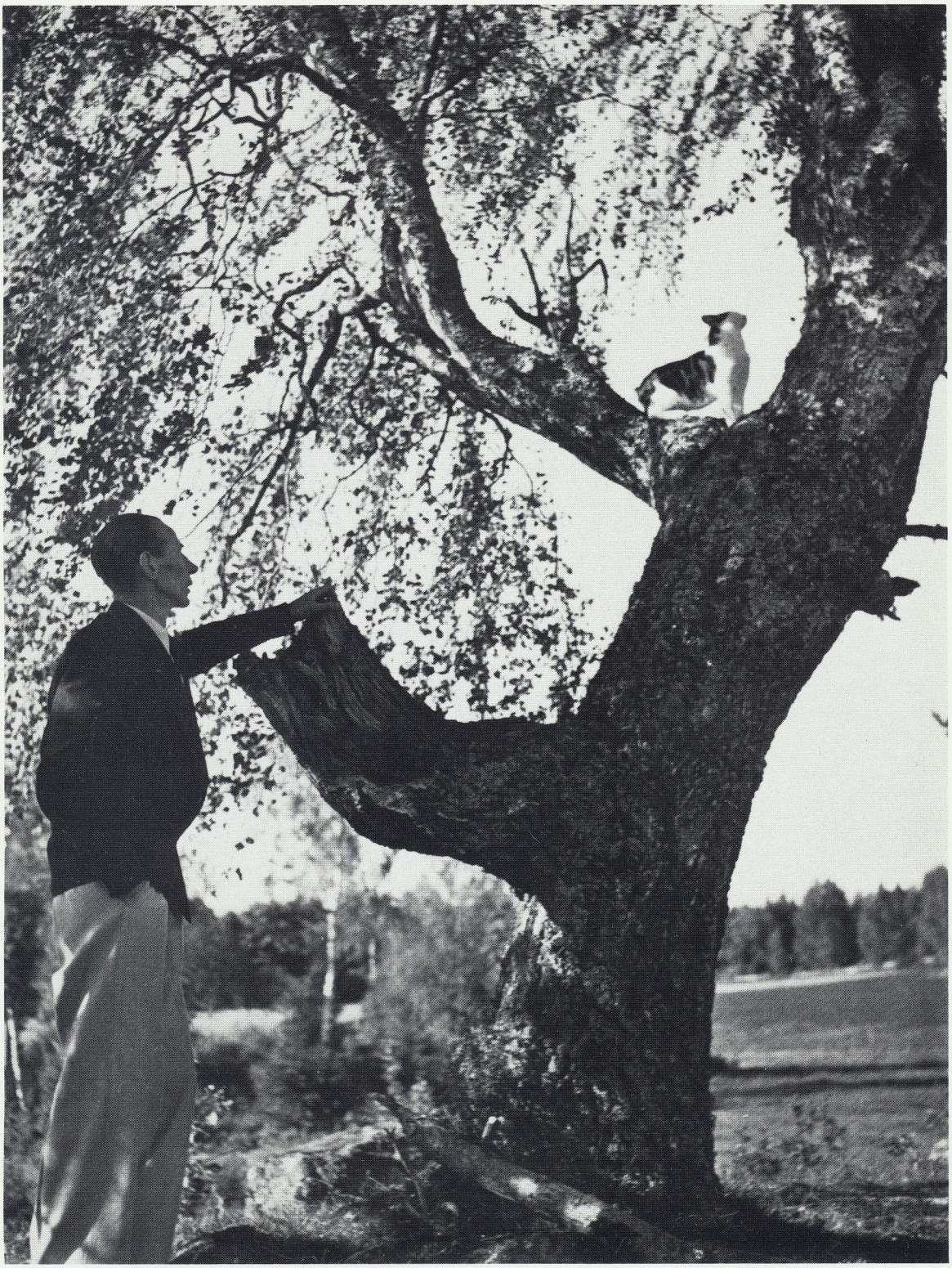

Ferlin med träd och katt. Foto: K W Gullers.

LILLE BROR SÖDERLUNDH-AFTON PÅ KULTURHUSET

Lördagen den 21 oktober kl. 16.00
ges ett sång och musikprogram under titeln

VISA, VIOLIN OCH VOKALMUSIK

En afton med Lille Bror Söderlundhs musik
i Stora hörsalen, Kulturhuset Sergels Torg.

Bland de medverkande märks violinisten *Karl-Ove Mannberg*, pianisten *Oswald Löpare*, operasångerskan *Gunnel Eklund* och trubaduren *Ove Engström*. Programmet är i skrivande stund inte klart, men förhoppningsvis kommer vi också att få prov på Lille Brors körmusik. Pastoral och Canzonetta för violin och piano får vi höra och naturligtvis många av Lille Brors tonsättningar av *Nils Ferlins* dikter. Alla intresserade är välkomna låter arrangören, Sällskapet Lille Bror Söderlundhs Vänner, hälsa!

Ove Engström

"Spetsa öronen!"

Så skriver DN
i sin berömmande recension
av Ove Engströms nya LP
'Vismålning"
och fortsätter:
"En helt egen stil av värme, allvar och,
inte minst, musikaliskt kunnande."

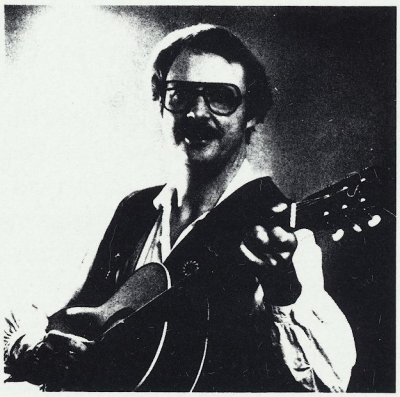

Vismålning. 16 tonsättningar av Ove Engström till texter av Dan Andersson, Tor Bergner, Stig Carlson, Marja Entrich, Nils Ferlin, Gustaf Fröding, Helmer Grundström, Bo Setterlind m fl.
Nils Ferlin-Sällskapets medlemmar kan beställa "Vismålning" direkt av Ove Engström till förmånspriset 59 kr plus porto. Ange om Du vill ha LP eller kassett. Sänd Din beställning till Ove Engström, Nässelstigen 91, 162 40 VÄLLINGBY. Tel 08-89 50 95.
Även Ove Engströms Ferlin-LP i Livets villervalla kan beställas på samma villkor.

Rolf Mårth

Cirkus Tigerbrand

Från Rolf Mårth Ferlingruppen i Filipstad har Poste Restante fått rapporter om Riksteaterns nypremiär av Cirkus Tigerbrand.

Ulf Fredriksson har svarat för dramatiseringen. Hans intention är att bygga föreställningen på Nils Ferlins egna ord via hans dikter och visor och utan mellanliggande dialoger.

Föreställningen är helt fri från effektsökeri. Innehållet jämte skådespelarnas utspel når publiken.

I musiken till visorna finns de välkända tonsättarna Tor Bergner, Lille Bror Söderlundh och Josef Briné vilka jämte Gunnar Turesson komponerat de klassiska Ferlinvisorna. Därtill kommer Torgny Björks I folkviseton en något yngre Ferlinklassiker.

I Ferlingruppen i Filipstad är man glad över att Riksteaterns nypremiär av Cirkus Tigerbrand blev i Filipstad.

Den plats där verklighetens Cirkus Tigerbrand såg dagens ljus, med Nils Ferlin som cirkusdirektör, i uthuset på gården vid Svintorget, där familjen Ferlin bodde. Övriga medverkande var Nils Ferlins yngsta syster Ruth samt klasskamraten Gustaf Andborg.

Den sista uppsättningen av Cirkus Tigerbrand höll, enligt Gustaf Andborg, till i komministergårdens vedskjul vid Hantverksgatan i Filipstad. De byggnaderna finns kvar, men husen uppe vid Svintorget är rivna.

I Riksteaterns stora representation, över 20 personer, medverkade förutom skådespelare och musiker även regissören och manusförfattaren Ulf Henriksson, producenten Carl-Erik Boström och Riksteaterns chef Ingrid Edström.

Riksteaterns nyuppsättning av Cirkus Tigerbrand spelas sept-okt-nov 1989.

Från 15 oktober på följande platser:

OKTOBER:
15 Nyköping
16 Nynäshamn
17 Arboga
18 Hällefors
19 Mora
20 Malung
22 Smedjebacken

NOVEMBER
1 Gällivare
2 Överkalix
3 Övertorneå
5 Älvsbyn
6 Luleå
7 Skellefteå
8 Skellefteå
9 Lycksele
10 Nordmaling
12 Kvissleby
14 Söderhamn
15 Söderhamn
16 Hofors
17 Borlänge
18 Hedemora
20 Norberg
21 Kungsör
23 Kumla
24 Kumla
25 Hallsberg
26 Fagersta
27 Katrineholm
28 Tumba

E. E.

A. Mitt hjärta är Ditt, är en av de strofer som ingår i musikteaterföreställningen "Cirkus Tigerbrand" som speglar Nils Ferlins liv och verk. Åke Hellberg, Rolf Björkholm och Kerstin Hellström gör tre av de fyra clownerna. Riksteater H-89. Foto: Ingalill Göransson.

B. Rolf Björkholm och Kerstin Hellström gör två av de fyra clowerna. Foto: Ingalill Göransson.

Rolf Wikström

sjunger

Nils Ferlin

NY LP/CD/MC

Mitt hjärta är ditt

UTE 16:E AUGUSTI

MNW

Ferlin-tallrikar

Fortfarande finns det

tillgång till ca 2 500 tallrikar. De är dock inte jämnt fördelade på de sex numren i denna samlarserie. Av nr 1-2 finns det många, medan det finns få av t ex nr 4.

Fortfarande finns det

alltså en god chans att köpa *hela* serien för endast 650 kr inkl moms, frakt etc.

Fortfarande finns det

en god möjlighet att köpa och komplettera med *enstaka* tallrikar till enhetspriset 125 kr st inkl moms och frakt.

Fortfarande finns det

knappast någon lämpligare gåva att skänka en poesiälskare än dessa fina Ferlin-tallrikar. — Ett enkelt sätt att lösa ett presentproblem!

Fortfarande finns det

all anledning påpekat att Nils Ferlin-sällskapet är förmånstagare i denna verksamhet, som i väsentlig grad påverkar storleken på de priser och stipendier som årligen kommer att utdelas under den närmaste tiden. — Vi hoppas på Ditt bistånd.

Nr 1

Nr 4

Nr 2

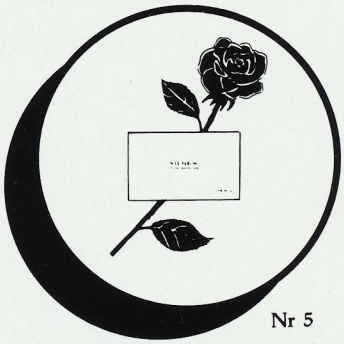

Nr 5

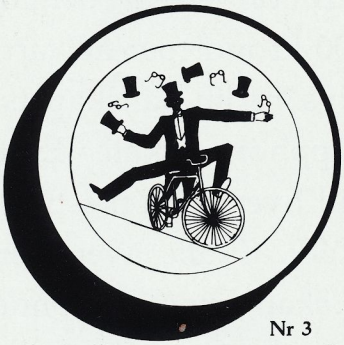

Nr 3

Nr 6

Beställ genom
ENSTRÖM TRADING Co AB,
Box 57, 163 91 SPÅNGA.
Tel 08-795 90 00. Karin Nordell
eller Per Kårsell efterfrågas.

Stiftelsen Enström-fonden

Curt Enström meddelade vid årsmötet sin och familjens avsikt att donera 125 000 kronor vars avkastning skall säkerställa trubadurpriset.

Stiftelsen Enström-Fonden förvaltas och företräds av Nils Ferlin-Sällskapet.

Nils Ferlin-Sällskapet skall årligen i oktober, från och med år 1990, utdela trubadurpriset ur Enström-Fonden till av sällskapet utsedd välförtjänt svensk trubadur. Priset skall de tre första åren utgå med 10 000 kronor per år och därefter ökas med 2 000 kronor per år vart 3:e år.

Om Nils Ferlin-Sällskapets verksamhet skulle upphöra skall Enström-Fonden övergå till Sveriges Yrkestrubadurers Förening (SYF). Skulle även denna förening upphöra skall Enström-Fonden övertagas av Sveriges Författarförbund för årlig utdelning, enligt ovan, till en ung och lovande svenskspråkig poet.

ÅRSMÖTET 1989

Som vanligt hölls årsmötet i Sjöfartshusets festvåning på Skeppsbron.

Verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för 1988 godkändes. Balans- och resultaträkning fastställdes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 1988.

Henry Iserman meddelade valberedningens förslag till val av ordförande samt styrelseledamöter som stod i tur att väljas.

Till ordförande föreslog valberedningen omval av Jenny Westerström. Vidare föreslogs omval av följande ledamöter:

Ordinarie ledamöterna Curt Enström och Olof Ögren. Samt nyval till ordinarie ledamot Esse Jansson efter Gunnar Larson som avböjt omval. På Esse Janssons tidigare plats som suppleant valdes Karin Nordell.

Till adjungerad styrelseledamot föreslogs omval av Sandro Key-Åberg. Årsmötet biföll valberedningens förslag.

Till revisor valdes Kerstin Malmström efter Sten Skanne som avböjt omval och till revisorssuppleant valdes Birgitta Hladisch.

Till ledamöter i valberedningen omvaldes Maj-Britt Carlsson, Henry Iserman och Erik Midfalk med Henry Iserman som sammankallande.

Ordföranden meddelade vilka namn som föreslagits som kandidater till årets lyrik- och trubadurpriser. Ytterligare namn föreslogs under årsmötet. Ordföranden erinrade om medlemmarnas möjligheter att inkomma med förslag senast den 15 augusti.

Vid styrelsesammanträdet som följde uppdrogs åt Karin Nordell att vara sällskapets sekreterare och Ebba Ehrenborg att vara medlemsbladets redaktör.

Sedan följde supé med sedvanligt lotteri med vinster som konstverk och böcker samt underhållning av trubadurerna Ove Engström och Håkan Steijen. Och sist tolkade Maj Holmer med melodi fritt efter den gamla visan Fågeln och gossen:

Du har tappat ditt ord din papperslapp
Du barfotabarn i livet.

E.E.

NYA MEDLEMMAR

Alnefelt, Vilhelm, V. Bergsg. 9 A, 724 60 Västerås
Berggren, Åke, Bergdalen 5, 172 41 Sundbyberg
Björklund, Estrid, Karl Gustavsg. 65, 411 31 Göteborg
Carlsson, Britt, Skånevägen 27, 232 54 Åkarp
Carlsson, Kjell, Bryggarg. 34, 882 00 Långsele
Carlsson, Sven, Skånevägen 27, 232 54 Åkarp
Continental, Hotel, Klara vattugr. 4, Box 120, 101 21 Stockholm
Ehrmann, Peter, Kornhausstrasse 11, 7400 Tübingen, Västtyskland
Eriksson, Ulf, Box 50, 710 41 Fellingsbro
Forsberg, Lennart, Myrvägen 4 B, 191 62 Sollentuna
Forslund, Mai, Trettondagsvägen 14, 126 36 Hägersten
Gustafsson, Ann Sofi, Rosenhillsvägen 15, 141 44 Huddinge
Hansson, Elna, Hamngatan 1, 3 tr, 271 43 Ystad
Holmström, Studieförbundet Vuxenskolan, Avd. 47, Stureby sjukhus, 122 86 Enskede
Jansson, Olof, Skälby, 155 00 Nykvarn
Karlsson, Rolando, Källängsvägen 37, 421 79 Västra Frölunda
af Klintberg, Ann, Stenbrottsgatan 1, 172 40 Sundbyberg
Kleerup, Jan, Palissadgränd 33, 183 46 Täby
Larsson, Gunhild, Älvdalsv. 32, 1 tr, 162 42 Vällingby
Lassila, Helena, Järnekensgränden 5A12, 02600 Esbo, Finland
Lindbärg, Ella, Färnebogatan 8, 682 00 Filipstad
Malmström, Ingvar, Karlsrogatan 10, 582 46 Linköping
Mattsson, Birgit, Älvstorpsvägen 6 C, 713 30 Nora
Moberg, Bengt-Åke, Bangatan 54, 414 64 Göteborg
Nellgren, Elisabet, Fågelstavägen 52, 3 tr, 124 33 Bandhagen
Nilsson, Kerstin, Ivar Claessons gata 9 C, 442 32 Kungälv
Nordberg, Björn, Box 248, 175 24 Järfälla
Ornheim, Aina, Åkerbyvägen 84, 2 tr, 183 35 Täby
Ornheim, Sixten, Åkerbyvägen 84, 2 tr, 183 35 Täby
Pettersson, Roy, Box 80, 760 49 Herräng
Polhede, Kenneth, Åsgärdevägen 39, 122 49 Enskede
Ragnarsdotter, Berit, Aspgatan 6 B, 214 48 Malmö
Schjerva, Peter, Kungsgatan 15 C, 281 48 Hässleholm
Svanberg, Margareta, Finn Malmgrens väg 95, 121 50 Johanneshov
Svensson, Eddie, Box 98, 620 35 Fårösund
Söderberg, Helen, Hästgatan 18 A, 621 56 Visby
Welin, Ewy, Sandfjärdsg. 98, 9 tr, 121 69 Johanneshov
Westerberg, Ingeborg, Regementsgatan 7, 217 53 Malmö
Westerlund, Carola, Boråsvägen 29, 121 48 Johanneshov
Wijkander, Lars, Handelsvägen 186, 1 tr, 122 38 Enskede
Winberg, Lars H, Trädgårdsg. 6 C, Åbo, Finland
Åkerstedt, Inger, Berzeliigatan 4, 582 20 Linköping

Legendariske magistern Arne Häggqvist sedan några år gått ur tiden.

Vi minns honom från Ferlin-Sällskapets alla sammankomster med en alldeles speciell uppsyn som var han ständigt noterande allt omkring sig. Och han bar sommar som vinter en elegant vit kavaj. På dagarna jobbade han som lärare på Schartau och om nätterna skrev han böcker. Bl a skrev han en tjock bok om Nils Ferlin redan 1942.

Nu dyker han upp igen genom Jaques Prevert som är september månads diktare på Riksradion och vars översättare han är. SAMLING ORD PREVERT-tolkning Arne Häggqvist W/W 1952 *E. E.*

Vid Klara Kyrka

av Ingmar Lindberg

klokskap
må ha sin klokskap
och dumheten
sitt skratt

men nu
står den där
och bligar
bligar
båd dag och natt

på denne
den mycket magre
som sågs där ren 33

med sin ensliga
blå lilla fågel
på ett enkelt
pilsnercafé

någon
frågar vem var han
vem var denne
märklige man

voilà madam

kanhända jag vet
om ni kan bevara
en hemlighet

han hade
en utsökt känsla
en känsla
för dessa personer
som saknade sinne
för proportioner

ja detta
och mycket mer

en som
står oss så nära
en poet från ett
klarakvarter

Två värmländska diktare

av Gunnar Larson

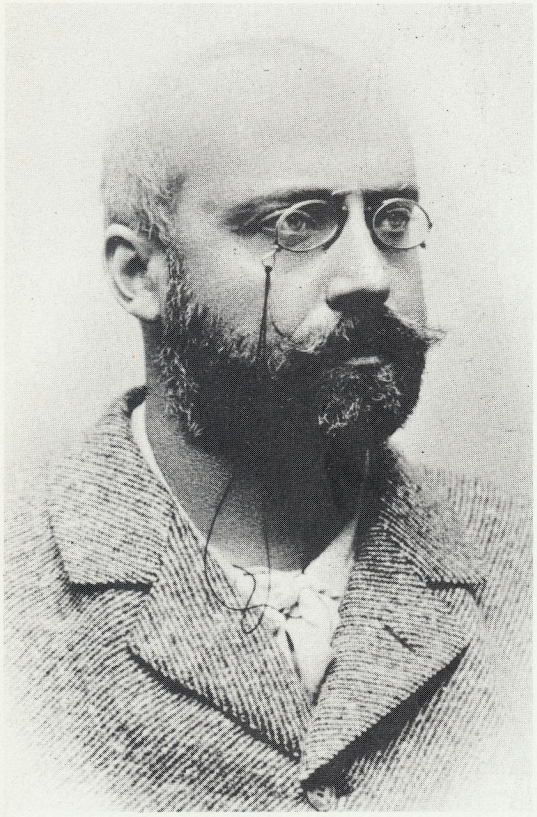

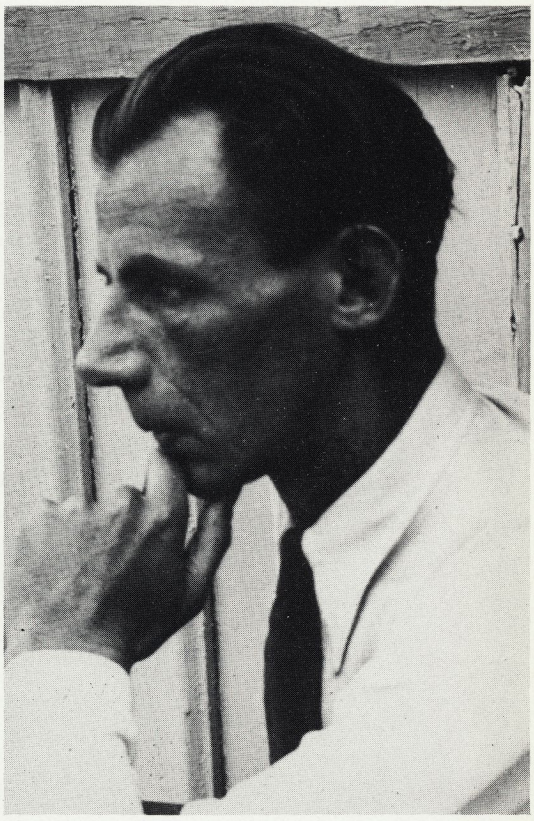

Sveriges två största lyriker under det senaste seklet, Gustaf Fröding och Nils Ferlin, var skilda åt i tiden men mindre i rummet. De kom båda från det lyriska landskapet Värmland och var båda födda i Karlstad-trakten. Ferlins far redaktionssekreteraren hade kontakt med Fröding i tidningssammanhang. Gustaf Fröding framstod för Nils Ferlin i vissa avseenden som den ouppnåeliga förebilden. — De två var till och med släkt med varandra, anser litteraturkunniga personhistoriker, som i ett gemensamt släktträd förenat alla de stora värmländska diktarna: Tegnér, Geijer, Fröding, Selma Lagerlöf och Ferlin.

Nils Ferlins far Johan Albert var redationssekreterare på Nya Wermlands-Tidningen i Karlstad men han tillhörde också redaktionen för den värmländska julkalendern Vermländingarne, som utgavs åren 1984—1896. Bland sina papper i "styckegodset" i Norrboda hade Nils Ferlin ett brev från detta sammmanhang. Inför 1895 års julkalender har J A Ferlin tydligen tagit kontakt med Fröding, som då vårdades på Suttestads sjukhem i Lillehammer i Norge. Därifrån skriver Fröding i november 1894 till "M. k. bror" Ferlin: "Jag har försökt dikta hop något eller stila opp något gammalt, men jag orkar inte. Ni får ta prologen, ifall ni nödvändigt skall ha något af mig — den är annars väl långtrådig."

Den prolog som Fröding så anspråkslöst karakteriserar, är den redan då mycket be-

undrade Prologen vid Karlstads teaters invigning 1893.

*

När Gustaf Fröding dog 1911, var Nils Ferlin tolv år. Naturligtvis träffades de aldrig, men den senare har högst sannolikt ändå fått viss kontakt med den äldre diktarkollegan redan som ganska ung. I det Ferlinska hemmet läste man mycket lyrik, men mera Tegnér, Franzén, Runeberg och Snoilsky än Fröding. Däremot hade ju pappa Ferlin kalendern Vermländingarne på sina hyllor. Den bevisligen versintresserade Nils hittade säkert kalendrarna, möjligen i något obevakat ögonblick. De innehöll lyrik också av andra värmländska skalder som t ex Oscar Stjerne, som hade efterträtt Fröding på Mauritz Hellbergs Karlstads-Tidningen, rentav bokstavligen i samma stol.

Ännu en yttre beröringspunkt mellan de två poeterna finns. Nils Ferlin innehade åren 1942—1946 det Frödingsstipendium, som utdelas efter omröstning bland landets studentkårer. År 1960 utdelade Värmlands landsting för första gången sitt Frödingsstipendium. Det gick till Nils Ferlin.

*

Men betydligt väsentligare förhållanden och djupare liggande tankegångar förenar Gustaf Fröding och Nils Ferlin. De två är inom svensk lyrik utan motstycke i sin förmåga att kombinera ord och rytm på ett sådant sätt, att deras dikter ofta är sångbara nästan direkt som de står. — Att så verkligen är fallet är lätt att konstatera. STIM:s datalistor visar att det är just dessa två poeters dikter som är mest tonsatta av alla (Bellman och Evert Taube är ju specialfall).

*

På samma sätt hör båda till svensk lyriks främsta versartister i den meningen, att det är praktiskt taget omöjligt att finna ett nödrim eller ens ett ansträngt rimpar hos dem. Både Fröding och än mer Ferlin skriver självironiskt om sitt rimsmideri, som i själva verket är ekvibrilistik på en nivå nästan utan motstycke på svenska. Så Fröding i t e x "Balen" och många andra av de mest citerade dikterna, så Ferlin i bl a "Gårdstango" med rimflätningar minutiöst följande dansrytmen.

*

Hur Nils Ferlin fullt medvetet använder Gustaf Fröding som förbild, framgår klart i bl a dikten "Syner i lövsprickningen" i debutsamlingen En döddansares visor, en alldeles egen och originell parafras på Frödings virtuosa "Det var dans bort i vägen". Ferlin är nästan lika formfulländad men han anslår ändå en helt annan ton:

Nu brinner vårens blåa eld på Abborrbergets krön,
där dansar Kalle Knopare, gudomligt ung och skön.
Krökt sitter Ivan Speleman och flinar vid sitt spel,
och Rallar-Anton känner sej rätt salig för sin del.

*

Men frändskapen mellan Gustaf Fröding och Nils Ferlin når långt djupare än till det språkliga mästerskapet. Det har påpekats, bl a en gång av Ragnar Oldberg, att de båda men knappast några andra svenska diktare, har diktat om liljekonvaljen. "Den har poetiskt upptäckts eller poetiskt skapats av dem." De har skapat liljekonvaljen som symbolen för diktardrömmen. Båda har gjort det i var sin ädelsten i sin diktkonst, Fröding i "Kung Liljekonvalje av dungen" i sviten "Strövtåg i hembygden" och Ferlin i "Vilse" i samlingen Goggles: ". . . drömmen från liljekonvaljeår . . .".

*

Det verkligt avgörande för gemenskapen mellan de två värmländska diktarna är deras syn på medmänniskan, på den skyddslösa människan i en obarmhärtigt känslolös värld, på den yttersta ensamheten och den självvalda isoleringen. Från skilda utgångspunkter kommer de med olika tankebilder fram till samma slutsats.

Gustaf Fröding skriver i "En ghasel":

Jag står och ser på världen genom gallret;
jag kan, jag vill ej slita mig från gallret,
det är så skönt att se, hur livet sjuder,
och kastar höga böljor upp mot gallret,
så smärtsamt glatt och lockande det ljuder,
när skratt och sånger komma genon gallret.

Förgäves skall jag böja, skall jag rista
det gamla obevekligt hårda gallret
— det vill ej tänja sig, det vill ej brista,
ty i mig själv är smitt och nitat gallret,
och först när själv jag krossas, krossas gallret.

I "Av ständig oro" formulerar Nils Ferlin samma känsla lika uttrycksfullt:

Av ständig oro för stort och smått
jag blev alltmera en igelkott.

Jag har en fullgod repertoar
av tricks och konster till självförsvar.

Jag önskar inte bli biten
fast jag är konstig och liten.

Ja, konstig är jag till övermått
och en besynnerlig igelkott.

Ty dessa spjut som jag sträcker ut
har genomborrat mej själv förrut.

— Så ber jag, vänligen, bara
gott folk att låta mig vara.

*

Galler och spjut — två bilder av människans sista försvar i en grym värld.

* * *

KALLELSE

Alla medlemmar hälsas välkomna till

utdelning av årets pris

till RALF PARLAND och ROLF WIKSTRÖM

Tisdagen den 31 oktober 1989 kl 19.00

på HOTELL CONTINENTAL, lokal Rubinen vid Vasagatan

med ingång Klarabergsgatan 39 I tr

Middag med smör bröd och sallad, oxfilémedaljong med tomatconcassé och potatisgratin, folköl eller vatten samt kaffe inkl service. Pris 142 kronor

Övriga drycker beställes och betalas separat.

Anmälan om deltagande kan enbart göras genom inbetalning av 142 kr på pg 35 21 55-6

Sista inbetalningsdag är tisdagen 24 okt.

Högst 60 deltagare. D v s de som först anmäler sig.

VARMT OCH HJÄRTLIGT VÄLKOMNA

Styrelsen

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet nr 1-2, 1989

Skattmästare: Tor Englund, Sunnanvindsgränd 79, 175 38 JÄRFÄLLA. Tel 0758-174 69

Sällskapets postgirokonto: 35 21 55-6

Redaktör för medlemsbladet: Ebba Ehrenborg, Birger Jarlsgatan 114, 114 20 STOCKHOLM. Tel 08-15 30 06

Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg

ISSN 0345—9519